

Дело C-331/23**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

25 май 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent
(Първоинстанционен съд на Източна Фландрия, отделение
Гент, Белгия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

22 май 2023 г.

Жалбоподател:

Dranken Van Eetvelde NV

Ответник:

Belgische Staat

Предмет на главното производство

Спорът в главното производство се отнася до измама с данък върху добавената стойност (ДДС) във връзка с фактури с невярно съдържание.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

С това преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС запитващата юрисдикция по същество иска от Съда да провери дали член 51bis, параграф 4 от Belgische Vtw-wetboek (белгийският Кодекс за ДДС, наричан по-нататък „WBTW“) е съвместим с принципа на пропорционалност, с принципа на данъчна неутралност и с член 205 от Директивата за ДДС. Тя иска също така да се установи дали кумулирането на административни и наказателноправни санкции по това дело е съвместимо с принципа non bis in idem по смисъла на член 50 от Хартата.

Преюдициални въпроси

- 1) Противоречи ли член 51bis, параграф 4 от WBTW на член 205 от Директива 2006/112 във връзка с принципа на пропорционалност, тъй като тази разпоредба предвижда обективна солидарна отговорност и съдът не може да преценява тази отговорност, отчитайки индивидуалния принос в данъчната измама?
- 2) Противоречи ли член 51bis, параграф 4 от WBTW на член 205 от Директива 2006/112 във връзка с принципа на неутралност на ДДС, ако тази разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че дадено лице е солидарно задължено да заплати ДДС вместо законния платец, без да е необходимо да се вземе предвид приспадането на платения по получени доставки ДДС, което законният платец може да извърши?
- 3) Трябва ли член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, която позволява кумулиране на (административни и наказателноправни) санкции по различни производства за едни и същи — съставляващи признаците от обективна страна — факти, които обаче са настъпили в последователни години (но от наказателноправна гледна точка следва да се квалифицират като продължавано престъпление с един и същи умисъл), при което деянието, отнасящо се до една година, е санкционирано по административноправен ред, а извършеното през друга година — по наказателноправен ред? Не трябва ли тези деяния да се считат за неделимо свързани, тъй като са извършени през последователни години?
- 4) Трябва ли член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, съгласно която срещу дадено лице може да бъде започнато производство за налагане на административно наказание глоба за деяние, за което то вече е било осъдено в наказателно производство с влязла в сила присъда, при което двете производства са проведени напълно независимо едно от друго и единствената гаранция, че тежестта на всички наложени санкции съответства на тежестта на въпросното нарушение, се състои в това, че данъчният съд може да извърши проверка за пропорционалност по делото, като същевременно националната правна уредба не предвижда правила в това отношение и не позволява на административния орган да вземе предвид вече наложената наказателноправна санкция?

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Харта на основните права на Европейския съюз, член 50 (принцип *non bis in idem*)

Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност, член 205 (солидарна отговорност за плащането на ДДС)

Релевантни разпоредби на националното право

Grondwet (Конституция), член 10 (принцип на равенство), член 11 (принцип за недопускане на дискриминация) и член 172 (принцип на равно данъчно третиране)

Btw-wetboek (Кодекс за ДДС), член 51bis, параграф 4 (солидарна отговорност за плащането на ДДС), член 70, параграфи 1 и 2 (глоби), член 84ter (задължение за съобщаване на улики за данъчна измама при прилагане на по-дългия давностен срок), член 85, параграф 1 (събиране на вземания)

Wetboek van strafvordering (Наказателно-процесуален кодекс), член 29, параграф 3 (задължение на данъчния орган да уведоми прокуратурата за подозрение за данъчна измама)

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 Жалбоподателят е търговец на напитки. Белгийските данъчни органи проверяват неговите декларации по ДДС за финансовата 2011 г., при което са установени нередности. Жалбоподателят е обвинен, че е издал фактури с невярно съдържание, отнасящи се до доставката на напитки на физически лица. В действителност напитките били доставени на данъчнозадължени клиенти (лица, стопанисващи хотели и ресторанти), които ги препродавали „на черно“.
- 2 Същите нарушения вече са били установени при две предходни данъчни ревизии (за финансовите 2001—2002 и 2004 г.). Жалбоподателят даже е бил осъден за тези нарушения на 10 април 2008 г. и на 17 ноември 2008 г. И в двата случая му е била наложена глоба.
- 3 На 21 декември 2018 г. жалбоподателят оспорва пред запитващата юрисдикция заповед за плащане от 10 декември 2018 г., издадена с цел събирането на дължимия ДДС и на дължимите глоби.

Основни доводи на страните в главното производство

- 4 Жалбоподателят изтъква, че съгласно практиката на Съда никога не може да носи обективна отговорност за извършена от друго лице данъчна измама (което обаче било предвидено в член 51bis, параграф 4 от WBTW). Подобна обективна отговорност надхвърляла необходимото за защита на държавния бюджет и за борба с данъчните измами (вж. решения на Съда на

Европейския съюз от 21 декември 2011 г. и от 11 май 2006 г., както и допълнителната съдебната практика, към която се препраща в тях). С това се нарушавал принципът на пропорционалност.

- 5 Ответникът счита, че обективната отговорност за задължението за ДДС не противоречи нито на принципа на пропорционалност, нито на принципа на неутралност на ДДС, както и че не е налице нарушение на принципа *non bis in idem*.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 6 Тъй като член 51bis, параграф 4 от WBTW предвижда обективна отговорност за плащането на ДДС, тази разпоредба би могла да противоречи на принципа на пропорционалност и/или на принципа на неутралност на ДДС.
- 7 Освен това се изтъква и принципът *non bis in idem*. Съгласно този принцип се изключва второ наказателно преследване срещу едно и също лице за едно и също деяние, след като вече има влязла в сила присъда. Посочва се, че този принцип се прилага по различен начин в зависимост от това дали се отнася до данъка върху доходите, или до ДДС.
- 8 Накрая, проблемът за кумулирането на административна и наказателноправна санкция във връзка с един и същи умисъл е съществен правен въпрос, който трябва да се разгледа в контекста на общите принципи на правото на Съюза.
- 9 Отговорът на тези въпроси е от значение, за да се прецени дали жалбоподателят трябва да плати укритите данъци.